

הפטרה מבוארת

על-פי המלבי"ם

שתי הלכות ביום

פרשת כי תבא (ז' דנחמתא)

ספר ישעיה פרק ס, א - כב

פרק ס (א) במליצת הנביא מתואר זמן הגלות כחושך ואפילה, ולכן בשעה שיבוא זמן הגאולה ייאמר לכנסת ישראל, **קומי** מהחושך שאת שרוייה בו, **אורי** - האירי לכל בני העולם, **כי בא אורך** - הגיע זמן הישועה הגשמית, בעניני הגוף והנפש, ו**כבוד ה'**, שזהו האור האלוקי המופיע על הנביאים ועבדי ה', **עליך זרח**. **(ב) כי הנה החשך המוחלט יבסה את הארץ**, והיינו את הגויים הכופרים בכלל מציאות ה', והרי הם כנמצאים בחושך מוחלט, **וערפל לאמים**, וזהו רמז לדת ישמעאל, שמאמינים באחדות ה', אך יש בדתם פרטים כוזבים, והרי זה כמקום שהשמש זורחת עליו, אך יש בו ערפל הממלא את האויר, עד שאין השמש נראית שם, וכנגד זה, **ועליך זרח ה'** ויאיר לך, בשונה מהאומות השרויות בחושך, ו**כבודו עליך יראה**, כי לא יהיה ערפל של טשטוש הדעת והדת, אלא יתגלה ה' לנביאים, עד שיראו את כבודו בבירור. **(ג) והלכו גוים** - המון העם של הגויים **לאורך**, שזהו אור התורה, ו**מלכים** - מלכי הגויים, שהם במדרגה גדולה יותר, יילכו **לנגה זרחך**, שזהו אור ה' בעצמו. **(ד) שאי סביב עיניך**, לארבע רוחות העולם, ו**ראי כלם** - כל אומות העולם **נקבצו באו לך**, אך לא באו למלחמה, אלא ללמוד תורה ודבר ה', ו**בניך מרחוק יבאו עמם**, ו**בנותיך הקטנות**, על **צד תאמנה** - תילקחנה בידיהם, כדרך שנושא האומן את היונק, על צידו. **(ה) אז תראי את הדבר**, ולרוב הפלא שבדבר תתבונני היטב לראות שלא טעית בראייתך, ו**נהרת** - תראי שאכן ראייתך הראשונה היתה נכונה, שכל הגויים באים לארצך, ו**יפחד ורחב לבבך** - בתחילה יפחד ליבך מחשש שהם באים למלחמה, ואחר כך יתרחב הלב משמחה, כשתראי שפניהם לשלום, ומבאר כמה סיבות לכך שבתחילה יפחד הלב, ואחר כך יתרחב משמחה, **כי יהפך עליך המון ים** - בתחילה ייראה כאילו כל הים נהפך אלייך לשוטף, כי כל המון הגויים יבואו אלייך, אך אחר כך ישמח ליבך, כי יראה ש**חיל גוים** - כל עושרם של הגויים **יבאו לך**. **(ו) ובתחילה תראי כי שפעת** -שפע וריבוי של **גמלים תכסך**, **בכרי** - רצים מהירים הרוכבים על סוסי **מדין ועיפה**, ובדרך כלל נשלחים הרצים לבשר בשורות דחופות, **כלם משבא יבאו**, שזו ארץ רחוקה, ויפחד לבבך שמא באו למלחמה, אך אחר כך ירחב לבבך, כי תראי שכל הגמלים והרוכבים הללו **זהב ולבונה ישאו**, להביא לך מנחה, ו**תהלת ה' יבשרו** - והרצים המהירים באו לבשר תהילות ה'. **(ז) כל צאן קדר** -ארצות ערב] **יקבצו לך**, **אילי נביות המובחרים ישרתונך**, ובתחילה יפחד לבבך כי לא תביני מי קיבץ אלייך את כולם, ולא יזהר צורך, אבל אחר כך ירחב וישמח לבבך, כי בהמות אלו **יעלו על רצון מזבחי**, ולשם כך הובאו על ידי כל העמים, ו**נבית תפארתי** - בית המקדש, **אפאר בקרבנות משובחים אלו**. **(ח) וכיון שביאת האנשים מכל העולם לארץ ישראל תהיה דומה לעננים העפים בשמים במהירות ממקום למקום, יפחד לבבך בתחילה, כי לא תדעי מי אלה כעב תעופינה**, והם הגויים המביאים זהב ומנחה לישראל, ונמשלו לעננים הבאים למקום אחר ומרוקנים שם את מימיהם, ו**כיונים אל ארבותיהם**, וזהו המשל ליהודים שיחזרו לארץ ישראל מכל העולם על מנת להשאר שם, כדרך היונים החוזרות אל מקומם הראשון. **(ט) אבל אחר כך ירחב וישמח לבבך, וכנגד השאלה הראשונה, מי אלה כעב תעופינה**, תדעי **כי לי איים יקוו**, ויבואו לשם ה' אפילו מהאיים הרחוקים ביותר, ו**אניות תרשיש יבואו כבראשנה**, כפי שבאו בזמן שלמה המלך. וכנגד השאלה השניה, מי הם הבאים כיונים אל ארבותיהם, תדעי כי באו **להביא בניך מרחוק**, ויהיה **פספס וזהבם אתם** - עם בנייך, כדרך העוקר ממקומו למקום אחר כדי להשתקע בו, שמביא איתו את כל נכסיו. והביאה של הגויים מהאיים הרחוקים תהיה **לשם ה' אלהיך**, כי יתנשא שמו לעיני כל העמים. ו**לקדוש ישראל** - לשם ה' המיוחד שמו על ישראל הקדושים, יביאו הגויים גם את לארצם, ו**בנו בני נכר את חמתיך**, ו**מלכיהם**, שלא יבנו בעצמם, ו**ישרתונך** על ידי שיעזרו לבונים בכסף ובוזהב, **כי בקצפי**, שזהו כעס קטן, **הפיתיך**, ו**בצרונך רחמתיך**, לפייסך גם על העבר. **(יא) אף שיבנו הגויים חומה לירושלים**, לא יהיה זה מחמת פחד ממלחמה, ו**פתחו שערך תמיד**, כי לא יבוא עוד צר ואויב על ירושלים, ויוכלו להשאיר את שעריה פתוחים, ומלבד זאת

לתרומות והקדשות: 0765-404-360

ארגון 'שתי הלכות ביום' שולח מגוון לימודים בנושאים שונים, ובכמה שפות. מעוניין ללמוד ולהבין את שאר פרקי הנ"ך? הצטרף למסלול לימוד 'נ"ך מבואר' של ארגון 'שתי הלכות ביום', ותקבל פרקי נ"ך מבוארים, בכל בוקר ישירות לתיבת הדוא"ל שלך! להצטרפות לאחד או יותר ממסלולי הלימוד בדוא"ל: office@2halachot.org

שלא יהיה צורך לסוגרם, הרי יומם וְלַיְלָה לא יִסְגְרוּ - לא יוכלו השערים להסגר כלל, לא ביום ולא בלילה, מחמת ריבוי הבאים מכל העולם, לְהַבִּיא אֶלֶיךָ חֵיל - כל עושרם של הגוים, וּמַלְכֵיהֶם נְהוּגִים - ינהיגו ויוליכו את מלכיהם למשוח אותם למלכות בירושלים. (יב) והטעם שירצו למושחם בירושלים, כִּי הָגוּי וְהַמְּמַלְכָה אֲשֶׁר לא יַעֲבֹדוּךָ, יִאֲבֹדוּ. וְהַגּוֹיִם שלא יַעֲבֹדוּךָ, חֶרֶב יַחַרְבוּ. (יג) אחר שתיאר את בנין חומת ירושלים, מתאר את בניית המקדש, כְּבֹד הַלְּבָנוֹן אֶלֶיךָ בָּוֵא - את עצי הארז הגבוהים ביותר, שיער הלבנון מתכבד בהם, יביאו אלייך לצורך בניית המקדש, בְּרוֹשׁ תִּדְהָר וּתְאֲשׁוּר, שהם מיני עצים יקרים, יַחֲדוּ יבואו, כאילו מעצמם, לְפָאֵר מְקוֹם מְקֻדָּשִׁי, שזהו בית המקדש, שיבנה ויתכבד על ידי בני האדם, וּמְקוֹם רְגְלֵי, שזהו קדש הקדשים, אֶכְבֵּד בעצמי, ולא על ידי אנשים. (יד) וְהֵלְכוּ אֵלֶיךָ שְׂחוּחַ בְּנֵי מְעַנְיָךָ - הגויים שעינו אותך בזמן הגלות יבואו אלייך כפופים כדי לפייסך, וְהִשְׁתַּחֲוּוּ עַל כַּפּוֹת רְגְלֵיךָ כַּל מְנַאֲצֶיךָ - הגויים שלא עינו אותך, אלא רק גידפו וניאצו אותך בגלות, ישתחוו עתה אל כפות רגלייך, לרוב חשיבותך, וּקְרָאוּ לְךָ, לירושלים, עִיר ה', וְצִיּוֹן, שהיא מקום קרית המלוכה ומושב הכהנים והסנהדרין, תִּקְרָא קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל, כי שם יהיה ניכר יותר גילוי כבוד ה', בנתינת רוח קודשו על ישראל, לפי קדושתם. (טו) תַּחַת הַיְיֹתֶךָ עד עתה עֲזוּבָה מִבְּנֵיךָ, וּשְׁנוּאָה מֵהַגּוֹיִים, וְאֵין עוֹבֵר בְּמִקוֹמְךָ, מחמת השממה. הרי שעתה יהיו הדברים להיפך, כנגד מה שהיית עזובה מבנייך, וּשְׂמַתִּיךָ כעת ממלכה גדולה לְגֵאוֹן עוֹלָם, ונגד מה שהיית שנואה מהאומות, תהיי עתה מְשׁוּשׁ דוֹר וְדוֹר, כי כולם יאהבו אותך וישמחו על הצלחתך. (טז) וכנגד מה שהיית שוממה מאין עובר, וְיִנְקֶת חֵלֶב גוֹיִם, כי כל הטוב והשפע של הגויים יבוא אלייך, וְשֹׁד מְלָכִים תִּינָקִי, כלומר, מלכי הגויים האוספים את הכסף מכל אנשי מלכותם, כמו השדיים שבהם נאסף החלב, גם הם יתנו לך מס, וְיַדְעֶתָ כִּי אֲנִי ה' מוֹשִׁיעֶךָ, והישועה באה על ידי שם הוי"ה, המורה על שליטתו ומלכותו בכל העולמות, כי תכלית הישועה תהיה לתקן את כל העולמות במלכות ה', וְגֵאֲלֶךָ - אבל הגאולה תהיה פרטית עבורך, על ידי שה' הוא אֲבִיר יַעֲקֹב. (יז) והמס שיתנו הגויים לישראל באותו זמן לא יהיה בדרך כפיה והכרח, אלא אדרבה, תַּחַת הַנְּחֻשֶׁת שתבקשי מהם, אֲבִיא זָהָב, וְתַחַת הַבְּרִזָּל אֲבִיא כֶּסֶף, וְתַחַת הָעֵצִים נְחֻשֶׁת, וְתַחַת הָאֲבִנִים בְּרִזָּל, כי הם ירצו להוסיף ולהביא יותר ממה שתחייבי אותם, וּשְׂמַתִּי פְקֻדָתְךָ שְׁלוֹם - המינוי והפיקוד שלך על הגויים לא יהיה בדרך מלחמה וכפיה, אלא בדרך שלום, וְנִגְשִׁיךָ צְדָקָה - הנְגִישָׁה שלך בהם להביא לך מס יהיה בעיניהם כצדקה ומצוה, כי יידעו שהם עושים בכך את רצון ה', ויעשו זאת בחפץ לב ושמחה. (יח) לא יִשְׁמַע עוֹד חֲמָס שִׁבְיֵן אָדָם לחבירו בְּאַרְצֶךָ, ולא ישמע שׂוֹד וְשִׁבְרֵי מְאוֹיָבִים חִיצוֹנִיִּים בְּגִבּוֹלֶיךָ, וּקְרָאתָ יְשׁוּעָה חוֹמַתֶיךָ - הישועה עצמה של ה' היא תהיה החומה המגינה עלייך, עד שלא תצטרכי לחומה גשמית כדי להיוושע מהאויבים, וּשְׁעָרֶיךָ תִּהְיֶה - התהילה של צדקת העם היא תהיה הישערי השומר שלא יהיה חמס בארצך, כי כולם יהיו מהוללים לצדיקים, ואין פֶּרֶץ בשעריהם. (יט) לא יִהְיֶה לְךָ עוֹד הַשֶּׁמֶשׁ לְאוֹר יוֹמָם, וְלַנֶּגֶה הַיָּרֵחַ לא יֵאֵיר לְךָ - וגם בלילה לא תאיר השמש על ידי השלכת אורה על הירח, המעביר את אור השמש אל הארץ, כי לא יהיה צורך באור זה כלל, וְהָיָה לְךָ ה' לְאוֹר עוֹלָם, במקום אור היום של השמש, וְאֵלֶיךָ לְתַפְאֲרֶתְךָ - יחוד אלוקותו על הנביאים והצדיקים יהיה במקום אור הירח, כי הם מקבלים את אור ה', ומעבירים אותו לכל העם. (כ) לא יָבֹא עוֹד שֶׁמֶשׁךָ - אור ה', שיהיה תחת השמש, לא ישקע לעולם, וְיִרְחַךְ, שזהו האור העקיף המאיר דרך הנביאים והצדיקים, לא יֵאֲסֹף אֹרֶם, כִּי ה' יִהְיֶה לְךָ לְאוֹר עוֹלָם, שאינו מתבטל, וְשִׁלְמוֹ יָמֵי אֲבֶלְדָךָ, ולא תצטרכי לעולם ללכת לגלות, ששם מוסתר ממך אור ה', אלא תשארי תמיד תחת השגחת ה' ואורו. (כא) וגם אור ה'ירח', שזהו אור הנביאים והצדיקים, לא יתבטל לעולם, כי וְעַמְּךָ יהיו כְּלָם צְדִיקִים, ולא יגלו מארצם עוד, אלא לְעוֹלָם יִירָשׁוּ את הָאָרֶץ, ולא ישארו הצדיקים מועטים וחלשים כפי שהם עתה, אלא יִצְרֹ מְטָעֵי - הנטיעה הרכה והקטנה שנטעתי כעת, תגדל ללא שיעור, עד שִׁמְעֶשָׂה יָדֵי זֶה יהיה לְהַתְפָּאֵר - ישלח פֶּאֲרוֹת, שהם ענפי העץ, ויגדל מאד. (כב) הַקָּטָן שִׁבְיֵיהֶם יִהְיֶה לְאֶלֶף, וזהו ריבוי הכמות, וְהַצָּעִיר באיכות כוחו יהיה לְגוֹי עַצוֹם, בריבוי כח ועוצמה, והגם שהישועה מתמהמהת מלבוא, והעם עתה חלשים ומועטים, הנה אֲנִי ה', בְּעֵתָה אֲחִישְׁנָה - בבוא העת המיועדת לכך אעשה את הדבר בזריזות, ואקיים את הבטחתי:

לתרומות והקדשות: 0765-404-360

